

Mikael Nilsson gjorde en fin insats i Kåsan och gick i mål som fjärde förare.

FÖRSTA FYRTAKTS- SEGERN PÅ 40 ÅR.

Text och foto: Alf Wesik

Arets Novemberkåsa verkade bli en av de mer lättkörda genom åren, men de östgötska skogarna hade tänkt sig något annat. Svårigheterna blev en överraskning för de flesta, likaså segraren.

Kent Karlsson, Götene MK, har sedan många år tillhört den absoluta världseliten i enduro. Oturligt nog för Kent har han haft sina största framgångar när Sveriges endurolandslag varit som allra bäst. Därför har han ofta hamnat i skuggan av affischnamn som Svenerik Jönsson (Tibro MK), Peter Hansson (Tibro MK) och Dick Wicksell (SMK Uppsala).

Nu är det dags att ställa 31-årige Karlsson främst. Han svarade för en bragd, när han med sin Husabergare vann en stenhård Novemberkåsa i Sörsjön utanför Norrköping. Han vann med en fyrtaktare, något som inte hänt på nästan 40 år.

— Det känns helt otroligt, egentligen ska det vara omöjligt. Detta är den första fyrtaktssegern sedan 1954, sa en lycklig Kent Karlsson efter loppet.

Annorlunda Kåsa

När SMK Östgöta arrangerade årets Novemberkåsa så blev det inte på de vanliga endurosträckorna vid motorstadion. Den här gången sökte sig klubben ut till Sörsjön, någon mil utanför Norrköping. Där finns härliga endurosträckor som vid första provturen verkade mycket lättåkta.

Men skenet bedrog. Det hade regnat i en vecka innan tävlingen och Sörsjön blev precis som namnet antyder en jättelik vattenpöl. Det behövdes inte många förare i spåret för att hjulen skulle borra sig igenom bärlagren och försvinna ned i tomma intet.

— Bland de värsta kåsorna på mycket länge, suckade flera mycket meriterade förare när de servade sina cyklar.

Av de 130 förare som kom till start lyckades endast 33 nå mål, efter nästan ett dygn i sadeln. Novemberkåsan blev verkligen det mandomsprov som många vill att den ska vara.

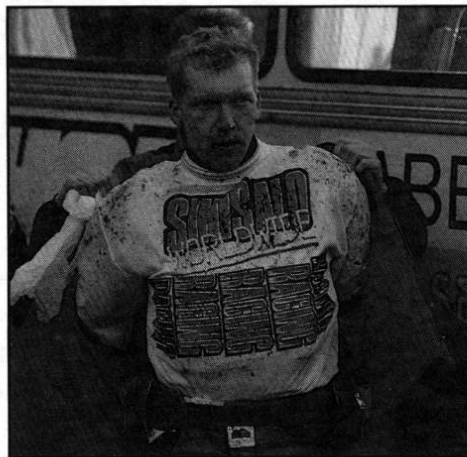
Kompisuppgörelse

Dick Wicksell hade en infektion i kroppen och kom därför inte till start. I övrigt fanns hela svenska eliten på plats, inklusive Peter Hansson som för tillfället bara gör tillfälliga starter i enduro. På Gotland fick han ge sig mot Joachim Hedendahl, denna gången var det orken som besegrade tibroföraren.

— Jag ville så gärna, men kroppen vägrade följa mina tankar, sa Peter medan han masserade

Svenerik Jönsson orkade inte riktigt fram till den historiska sjunde segern i Novemberkåsan.

Joachim Hedendahl hade inför Kåsan haft den bästa säsongen av de svenska storstjärnorna.

Kent Karlsson gjorde en fantastisk insats, när han med sin fyrtakts Husaberg vann Novemberkåsan i Sörsjön. Den första fyrtaktssegern sedan 1954.

sina ömma händer.

Han bröt kort in på nattetappen och låg då på en tredjeplats. Istället utvecklades tävlingen till en kamp mellan kompisarna Svenerik Jönsson, med sex segrar bakom sig, och Kent Karlsson, världsmästare i endurons fyrtaktsklass 1991. Just i Kåsan brukar Svenerik Jönsson vara helttuff. Hans kraftbesparande lätta åkstil är perfekt för långlopp som dessa. Jösse har också den rutin som krävs. Han kör helt enkelt sällan ned i skithälen, och vet hur en lerpöl lättast ska besegras.

Nära rekord

Men Kent Karlsson ville annat. Han kopplade greppet redan på dagsetappens sista sträcka, då han gick upp i täten. Även Kent har en fascinerande åkstil. Det ser ut att gå alldeles för långsamt, men istället kör han oerhört snabbt. Han kör med insidan av huvudet, gör kurvorna raka och svårigheterna enkla. Efter tre nattsträckor av fem ledde Svenerik Jönsson, sedan rann orken ur världens bästa enduroförare genom tiderna. Kedjan hoppade av flera gånger, och i sin iver att få på den snabbt förtog han sig.

— Jag ramlade till slut helt utpumpad i en gyttjepöl, tittade på stjärnorna och funderade på att ligga kvar.

Vinnarcykel

Även Kent Karlsson åkte omkull och körde fast, men vid färre tillfällen och inte fullt så dramatiskt. Insatsen blir ännu mer anmärkningsvärd med tanke på Kent Karlssons motorcykel. Det ska inte gå att köra på lika villkor med en fyrtaktare. Den stora fyrtaktsåkaren i modern tid i Sverige, Thomas Gustafsson, har dock alltid hävdats att det skulle vara möjligt.

Och nu har Kent Karlsson bevisat det, på Tomas Gustafssons husabergare med ett numera otroligt tävlingsfacit: Europamästare som prototyp, världsmästare som fabrikscykel och kåsavinare i händerna på Karlsson. Även om Husabergaren, en 350-kubikare, är lätt och smidig som en tvåtaktare är den inte helt jämförbar. Eller är detta numera möjligt efter Karlssons bedrift i Kolmårdenskogarna.

Bröt en tå

Förhandsfavoriten Joachim Hedendahl, som varit bästa svensk denna endurosäsong, kunde inte följa upp segrarna i Ränneslåttsloppet och GGN helgerna innan kåsan. Han bröt inte bara tävlingen, utan en tå också. Den urstarke Håkan Lundberg kom i mål förstas. Segern i Vimberbys Novemberkåsa för två år sedan blev denna gång sexa.

Istället blev det glädjande nog Roger Törnblom, Järva MK:s mycket lovande 125:a-förare, som knep tredjeplatsen. Finländaren Peter Weckman blev fyra och tidigare kåsavinnaren Mikael Nilsson, MA Lerum, blev femma. ■

KÅSA- KLUBBEN

Novemberkåsan. En av världens mest krävande enduro-tävlingar, som går varje år i november månad, med både dag- och nattkörning. Få enduro-tävlingar är tuffare än denna ursvenska företeelse, som startade redan 1915.

Många har besviket ruskat på huvudet och förtvivlat utropat "ALDRIG MER". För andra har kåsan blivit ett gift. Dessa återkommer år efter år.

I MC-NYTT:s exklusiva KÅSAKLUBB ingår för närvarande elva åkare, som alla har fullföljt minst tio kåsor. Det räcker alltså inte med att ha startat i tio kåsor, man måste ha fullföljt, för att komma in i klubben.

Av Clifford Johansen

För er som vill veta vilka dessa giganter på två hjul är, följer här en snabb presentation.

HANS HANSSON, TIBRO MK

Denne 49-åring var länge en av Sveriges ledande enduro-förare som i många år ståtade överst på prispallarna. Hans är även far till fjolårsvärldsmästaren i 500cc enduro, Peter Hansson. Hasse jobbar nu som instruktör på crossgymnasiet i Tibro. Tidigare har han bland annat jobbat som testförare hos svenska Husqvarna.

Hasse tog licensen 1958, och startade i sin första kåsa 1960 på en Monark Blå Stinget 200 cc.

Fem segrar, 18 starter och elva fullföljda kåsor har denne namnkunnige man hunnit med. Hittills. I kåsorna har han kört på Monark, Lindström och Husqvarna.

— Värsta minnet har jag från Västerås -65, då det var 25 minusgrader på natten.

— Den roligaste kåsan var när jag vann första gången 1968 i Värnamo. Sen är det ju också kul att ha erövat en kåsa för alltid...

— Det absolut bästa med kåsan är att den har hållit på så många år. Kåsan är ju även så uppmärksam i massmedia.

INGEMAR ÖSTERBERG, SMI MK

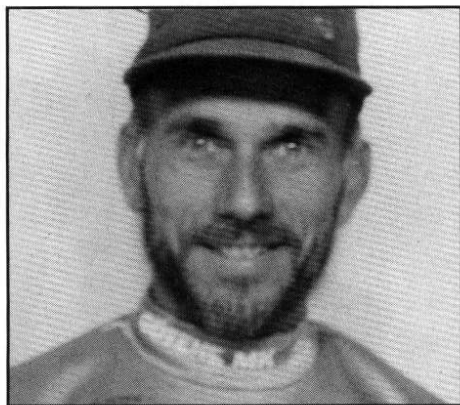
Totalt 27 stycken kåsor har denne 57-åring startat i, och han är den ende som gått i mål i 20 kåsor, en bragd i sig.

Ingemar tog licensen 1952. Första kåsan körde han 1955 i Stockholm, som A-junior på en Maico 250. Den absolut tyngsta höj han kört med var i Göteborg 1959, när Ingemar testade en prov-mc åt armén; en Ares 500cc som vägde 160 kg! Övriga cyklar som han kört i kåsorna med har varit NV Crescent 250, Jawa 350, Jawa 250, Husqvarna Silverpil, Monark 125, Husqvarna 250, 360 och 390 automat, 420 och 430 automat.

— De värsta kåsorna var Arboga 1969 med storm och nedfallande träd under tävlingen, samt Linköping 1982 med ösregn från start till mål.

— Bästa minnena har jag från de två kåsor jag vunnit, Arboga 1969 och Strängnäs 1978. Tredjeplaceringen med en Silverpil i standardutförande i Hedemora 1963 var också trevligt.

— Det bästa med alla kåsor är kamratskapen och den fina sammanhållningen.

BENGT FORNEGÅRD, GÖTENE MK

Trots att han är resemontör med hela världen som sin arbetsplats, har denne 45-åring lyckats hålla sig hemma och starta i 18 kåsor. I mål har han kommit i 12 kåsor, och hans bästa placering är en sjundeplats som A-junior i Värnamo 1968, med en Husqvarna 250. Detta var även hans första kåsa, så gissa om det var en lyckad debut.

Bengt tog licensen 1964, och under årens lopp har han kört runt i skogarna med HVA 250, KTM 125 och 175.

— De värsta minnena har jag från ”Stormkåsan” i Arboga -69, och Göteborg 1971. I Arboga hade många förare brutit på natten och fick starta om på morgonen. 1971 hade tävlingsledningen missat att ändra respittiden till andra nattvarvet, och det var ösregn i flera timmar.

— Den bästa kåsan var Värnamo -68. Dels för att det var ett bra arrangemang, dels för att det var min första kåsa.

— Det absolut roligaste med alla kåsor, det är nattetappen, och särskilt när den körs först!

BENGT GUSTAVSSON, KUNGSBACKA MA

Läraren från Kungsbacka tog sin endurolicens 1964. Kåsa-debut som B-junior i Västerås 1965 (det var då det var -20 grader på natten) på en Husqvarna 175 cc, men tvingades bryta. Har därefter startat i totalt 13 novemberkåsor, och fullföljt tio.

Bästa placeringar har han som tvåa två gånger, nämligen i Gävle 1970, och Linköping 1973, samt trea i Göteborg 1971.

De olika hojarna han kört under årens lopp har varit både inhemska och japanska; Husqvarna, Monark och Honda (både två- och fyrtakt).

Absolut värsta kåsa-minnet har han från Örebro-kåsan 1979, då han körde runt med en Honda 500 cc fyrtaktare. När han skulle ut på sista varvet gick segrande Steve Tell i mål!

— Det bästa minnet är Gävle-kåsan 1970, när jag blev tvåa. Längden på cirka 30 mil/varv var lagom, körde två varv, ett på dagen och ett på natten.

— Det bästa med alla kåsor är förberedelserna, utmaningen, nattetapperna, längden, utmattningen och målet!

TORBJÖRN WINZELL, FMCK STOCKHOLM

VVS-teknikern tog sin enduro-licens 1971. Första kåsan han startade i var Vimmerby 1972. Där gick det inte så bra, han tvingades bryta då hans Monark brann upp!

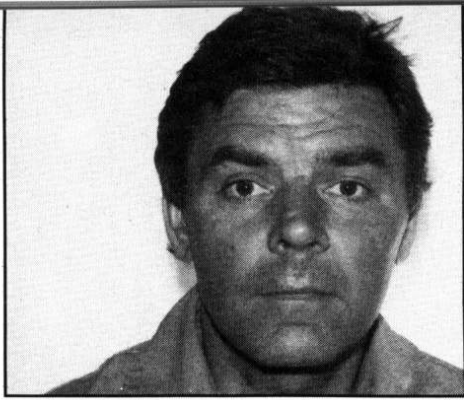
De övriga elva kåsorna Torbjörn startat i har han även fullföljt, med en första-plats i B-klassen i Linköpings-kåsan 1973 som bästa resultat. I Uppsala-kåsan -76 blev han sexa, och i Falun -77 blev han sju.

Under kåsorna har Torbjörn kört på skiftande maskinmaterial, såsom Monark, Husqvarna och Maico.

— Mitt värsta minne är från Vimmerby 1972, då cykeln brann upp. Detta är också enda gången jag brutit.

— Mitt bästa minne? Det är från Linköpings-kåsan 1973. Lyset gick sönder på hojen och jag fick köra nattetappen med enbart pannlampa. Ändå vann jag med 50 minuters marginal till andre man!

— Det absolut bästa med alla kåsor har varit passeringen av mållinjen!

STEVE TELL, FMCK STOCKHOLM

Den smått legendariske 49-åringen från Stockholm har länge tillhört en av endurosportens stora. Han tog sin licens 1967 och gjorde kásadebut under "stormkásan" i Arboga 1969 på en Ossa 250 cc.

Sammanlagt 16 kásor har han startat i, och elva kásor har han fullföljt. De tre första åren samt Gävle-kásan 1980 bröt han, och en gång blev han diskvalificerad, i Uppsala 1976.

Genom årens kásor har han kört med Ossa, Monark, Husqvarna, Yamaha 500 cc fyrtakt och Yamaha 125 cc.

— Det värsta minnet har jag från Uppsala-kásan 1976, då jag blev diskad för att baklyset inte fungerade. Det var tävlingsledaren, och inte polisen, som bestämde detta!

— Det bästa minnet är att jag gjort vad ingen annan lyckats med, nämligen att vinna med en 125-kubikare, Husqvarna. Det var i Örebro 1979.

— Det bästa med alla kásor är att det är ett riktigt kvitto på att man är vältränad. Det är det tuffaste man kan ge sig på.

MAGNUS JAKOBSSON, LINKÖPING MS

Brandmannen från Linköping är unik, såtillvida att han har fullföljt alla kásor han startat i, till dags dato elva stycken.

Den nu 36-årige Magnus tog sin endurolicens 1976, och kásadebuten skedde i Strängnäs 1978 på en Husqvarna. Ett märke som han sedan dess varit trogen.

— Att det alltid har fungerat bra, och att hojarna har gått perfekt, anger han som orsak till att han aldrig brutit någon kása.

— Värsta kásorna var nog 1979 och 1981. -79 var det ren gyttjebrottning. I Örebro -81 hade det regnat och sedan frös det på ner mot -16 grader, så det var som att köra med gips när leran frös runt benen.

— Den bästa kásan var nog Falun 1987, som var ett väldigt fint arrangemang. Till Vimmerby 1989 hade jag kommit med i Kásaklubben, så då kunde jag kosta på mig att köra runt med en fyrtaktare (Husqvarna 500). Men det gick fint det med.

— Det bästa med kásorna är att det har varit en bra test av kondition och styrka.

JAN CARLSSON, VIMMERBY MS

Janne är något av en "doldis" i sammanhanget. Han tog Enduro-licens 1968, och samma år skedde kásadebuten i Värnamo, med en ombyggd Husqvarna Silverpil. Då var Janne bara 16 år, och körde in på sjunde plats som A-junior.

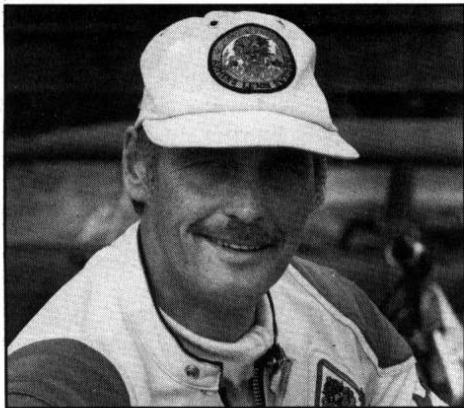
Sedan dess har han startat i tolv kásor, och fullföljt tio. Trogen sitt märke har han också varit, bara Husqvarna har han kört på, även om det varit skiftande modeller, såsom 175 cc, 250 cc, 360 automat och 430 cc.

Liksom så många andra kása-förare tycker han att Stormkásan i Arboga var den värsta:

— Träden föll åt alla håll. Helt otroligt att ingen blev ihjälslagen. Jag låg bakom en klubbkompis när ett träd föll så nära honom att sladden till pannlampan slets av!

— Bästa kásan var nog Hindåskásan 1971, när Bill Nilsson liftade med mig ut ur skogen, då hans växellåda hade rasat.

— Det bästa med alla kásor är, att stora målmedvetna förberedelser har kunnat omsättas i målgång vid tio av tolv försök!

LENNART JOHANSSON, SMI MK

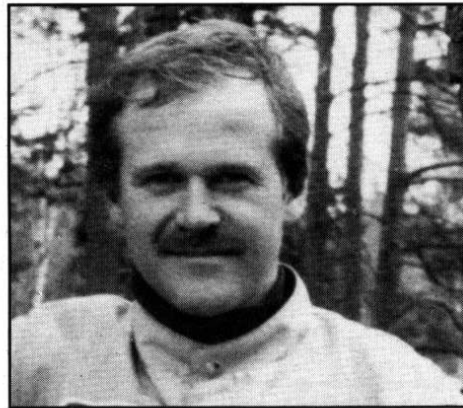
Militären från Skövde är inte bara enduro-freak, utan ligger även bakom showartisterna "Arméns Lejon"; ni vet dom där dårarna på två hjul som hoppar genom eldsringar och nästan över varandra. Lennart tog sin endurolicens redan 1960, och 1966 körde han sin första kása, i Uppsala, på en Jawa 350. Resterande kásor har han kört med både Jawa och Husqvarna 250, 360, 390 och 420 automat.

Sammanlagt 13 kásor har kaptenen startat i, och fullföljt elva. En sjätte plats är den bästa placeringen. Vilka kásor ger då de värsta minnena?

— Den blötaste var utan tvekan Hindåskásan i Göteborg 1971. Den absolut stormigaste var Arboga 1969.

— De bästa kásorna? Ja, de nyss nämnda ger utan tvekan oförglömliga minnen. Den finaste och bäst åkbara vill jag hålla Ockelbokkásan 1980 för.

— Det bästa med fullföljd kása är att det är ett stort bevis på uthållighet, kämpanda och förmåga att övervinna de olika svårigheter och strapatser som en kása bjuder på.

THOMAS GUSTAVSSON, TIBRO MK

Thomas återfinns vi till vardags som konstruktör. Han är en av dom som ligger bakom Sveriges nya motorcykel, Husaberg, och har även en av de ledande befattningarna på den exklusiva fabriken.

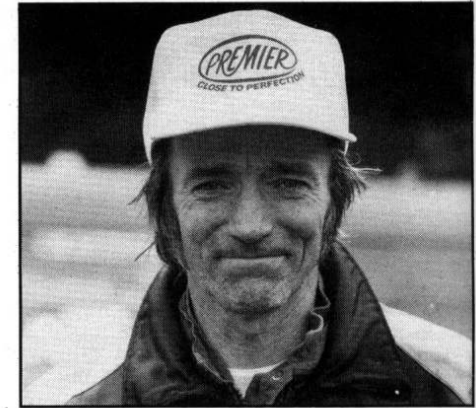
Själv tog han sin endurolicens 1973, och sin första kása deltog han i 1974, då med en Monark. Sedan dess har han kört både Husqvarna och, givetvis, Husaberg.

14 starter och 13 fullföljda kásor, vilka resulterat i två andraplatser, har mc-konstruktören hunnit med.

— De kásor som ger mig de värsta minnena är Örebro 1974, Linköping -82 och Vimmerby -89.

— En av de bäst åkbara kásorna var nog Gävle-kásan i fjol. Det var en bra bana, lagom svår och ett bra arrangemang.

— Det bästa med alla kásor? Tja, vad som är utmärkande för alla kásor är att det är tuffa tävlingar. Men det bästa är väl viljans seger över förnuftet och att komma i mål!

LARS-ERIK JOHANSSON, TIBRO MK

Lars-Erik är ännu en garvad enduro-veteran som kör för Tibro MK. Den nu 52-årige mekanikern tog sin endurolicens 1961. Redan året därpå, 1962, deltog han i sin första kása. Då körde han runt med en Husqvarna 175 kubikare.

Näst efter Ingemar Österberg har Lars-Erik startat i flest kásor, 21 stycken, och han har fullföljt 14, vilket också ger en god andra-plats i kásaklubben. En andraplats är den bästa placeringen han har fått. Maskinmaterialet har varit Husqvarna och KTM.

— Det värsta kásan var "Stormkásan" i Arboga 1969, då jag blev tvåa efter Ingemar Österberg.

— Det bästa minnet har jag från Uppsala-kásan 1966, då jag kört bensinstopp på sportsträckan fram till målet på en mycket hård nattetapp. Erland Andersson kom och tog mig på släp till målet, och senare visade det sig att jag kom på en sjätte plats, medan Erland kom på en åttonde!

— Det bästa med alla kásor har varit att komma i mål och få en bra placering i världens hårdeste tävling.